

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2008-566

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos
Tekijä-Författare-Author Haaramo, Peija		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Koherenssikäsityksen yhteys masennusoireilun muutokseen eri sosiodemografisten tekijöiden mukaan		
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia		
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2008-05-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 80 s., 19 liitettä (50 s.)
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Masennus on yhteiskunnallisesti merkittävä ongelma, ja se aiheuttaa yksilötasolla kärsimystä, minkä vuoksi sen mekanismeja ja parannuskeinoja on tärkeää tutkia mahdollisimman laaja-alaisesti. Sosiologi Aaron Antonovsky kehitti 1980-luvulla koherenssikäsityksen käsitteen, joka kuvaa sitä, missä määrin ihminen kokee elämäntapahtumansa ymmärrettävinä, hallittavina ja mielekkäinä. Koherenssikäsityksen mittarin SOC:n yhteys ja ennustekyky suhteessa erilaisiin terveyden osa-alueisiin – erityisesti masennukseen – on osoitettu useissa empiirisissä tutkimuksissa. Koherenssikäsitystä masennusoireilussa tapahtuvien muutosten ennustetekijänä ei kuitenkaan ole aiemmin tutkittu eri väestöryhmissä. Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, onko avohoidossa olevien masennuspotilaiden koherenssikäsityksen ja masennusoireilun välillä yhteyttä, muokkaako koherenssikäsitys hoidon aikaansaamia oiremuutoksia potilailla, ja onko mainitussa yhteydessä ja muutoksissa väestöryhmittäisiä eroja.</p> <p>Tutkimuksen aineistona oli 163 vuosina 1994–2000 masennusoireilun vuoksi hoitoon hakeutunutta Helsingin Psykoterapiatutkimuksen (Helsinki Psychotherapy Study, HPS) tutkimuspotilasta, jotka satunnaistettiin voimavarasuuntautuneeseen terapiaan tai lyhyeen psykodynaamiseen psykoterapiaan. Terapioiden keskimääräinen kesto oli noin kuusi kuukautta. Tutkimuksessa oli vuoden kestänyt seuranta, jonka kuluessa kyselyt tehtiin yhteensä viisi kertaa. Ennen terapian alkua tutkittavilta kerättiin tietoja koherenssikäsityksen tasosta koherenssikäsityksen kyselyllä (SOC), masennusoireilun voimakkuudesta Beckin masennusoirekyselyllä (BDI), sekä sosiodemografisista tekijöistä, joista keskeisiä tässä tutkimuksessa olivat sukupuoli, ikä, perheasema, koulutusaste sekä sosioekonominen asema. BDI toistettiin seurannoissa.</p> <p>Tutkimuksen tärkeimpiä kirjallisia lähteitä olivat Aaron Antonovskyn julkaisut sekä Erikssonin ja Lindströmin koherenssikäsitystä koskeva katsaus vuodelta 2005. Lähteinä käytettiin lisäksi lukuisia empiirisiä tutkimuksia koherenssikäsityksen ja masennuksen välisestä yhteydestä, ja näistä tehtiin systemaattinen kirjallisuuskatsaus.</p> <p>Tutkimuksessa havaittiin, että koherenssikäsitys ennusti hyvin muutoksia masennusoireilussa psykoterapian aikana, mutta tämä ennustevaikutus oli erilainen eri sosiodemografisissa ryhmissä. Yleistettynä voidaan sanoa, että tässä aineistossa avo- tai avioliitossa elävät sekä opiskelijat toipuivat masennuksesta, vaikka koherenssikäsityksen taso olisi ollut huono, kun taas miehet ja matalasti koulutetut eivät parantuneet hyvänkään koherenssikäsityksen turvin. Poikkileikkaustilanteessa havaittu yhteys koherenssikäsityksen ja masennusoireilun välillä ei sen sijaan vaihdellut eri sosiodemografisten tekijöiden mukaan.</p> <p>Tämän tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että koherenssikäsitykseen liittyvän tiedon yhdistäminen sosiodemografisiin tekijöihin auttaa tunnistamaan erilaisiin väestöryhmiin kuuluvien masennuspotilaiden hoidollisia tarpeita ja edellytyksiä entistä paremmin.</p>		
Avainsanat-Nyckelord-Keywords koherenssikäsitys masennus väestöryhmät psykoterapia		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		